

Същност и значение на предприемачеството

Това е дейност свързана с имуществото и стопанския риск ,носочена към търсене на начини за по-добро използване на ресурсите с цел увеличаване на дохода и собствеността .

По своята икономическа природа предприемачеството е тясно свързано с пазарното стопанство или е негов продукт,не може да се говори за предприемачество извън стопанската дейност и пазарната икономика .

Икономическата природа на предприемачеството се характеризира ,чрез неговите основни принципи .Това са :иновация,търговски риск ,отговорност,извличане на допълнителна изгода ,рационално комбиниране на факторите на производство .

Производството трябва да се разглежда ,като търсене на печалба посредством удовлетворяване на обществените потребности т.е има обществен характер .

От гледна точка на икономиката производството се разглежда в 3 аспекта :

1)Като икономическа категория

2)Като метод за управление

3)Като вид и начин на мислене

Основен проблем при характеризирание на производството ,като икономическа

категория се явява установяването на неговите субекти и обекти .

Предприемаческата дейност може да се осъществи от група лица свързани по между си с договорни отношения и икономически интереси .

Субекти на колективното предприемачество са : АД,арендатори,кооперации и др.

Обект на предприемачеството се явява най-ефективната комбинация между факторите на производство с цел максимизиране на дохода .Използваните нови спозоби на комбиниране на икономическите ресурси се явяват основна задача на предприемача и го отличават от обикновения собственик .

Предприемачите комбинират ресурси с цел изработване на нови неизвестни на потребителите продукти или услуги ,откриват нови способи за производство и нови технологии ,или откриват търговска изгода от съществуващ продукт ,или усвояват нови пазари ,или откриват нови източници на доход .

За производството като метод на управление ,задължително условие се явяват :

1)Самостоятелни ,независими ,стопански субекти

2)Наличие на определена свобода и права

3)Възможност за свободен избор на предприятието ,достъп до свободни източници на финансиране ,достъп до ресурси и др.

Самостоятелността на предприемача следва да се разбира в смисъл ,че под него няма ръководещ орган ,който да казва колко и какво да се произвежда .

Субектите могат да бъдат най-често частни лица ,организатори на еднолична ,семейна или по-голяма фирма .

Дейността на този вид предприемачи се осъществява на базата на собствен и нает труд

Колко и на каква цена да се продава е важно условие за предприемача и отговорността за взетите решения .и последствията свързани с тях носят риск .Като начин на стопанска работа предприемача е ориентиран към :

-някои предприемачески структури излизат от рамките на строгите икономически задачи .Те взимат участие в решаването на социални проблеми на обществото ,инвестират свои средства за развитие на културата ,образованието и здравеопазването ,опазване на околната среда и др.

-Предприемачеството като особин вид икономически начин на мислене се характеризира с многообразие от оригинални и многообразни виждания и подходи привземане на решения реализирани в практическа работа .Основна роля тук има личността на предприемача ,движейки се от волята за победа ,от желанието за борба от особенния творчески характер на неговия труд и др.Няма създадена общоизвестна икономическа теория (универсална)за предприемачеството и предприемаческите фирми разграничават 4 основни подхода :

1)Възниква през 18 в. и се насочва към риска поеман от предприемачите
–Исторически търговията се явява изходна точка в процеса на развитие на предприемачеството .

Именно в процеса на размяна предприемача открива източниците на възможна изгода ,които се явяват и като мотив и оценка на предприетата инициатива .Сблъсвайки се с подобни на себе си предприемачи започва да възприема своята дейност като състезание.Понятието предприемачество за първи път се използва от икономиста Жан Батист Сей ,спорд него предприемачеството е начин за прехвърляне на икономически

ресурси от области с по-ниска възвращаемост от области с по-висока възвращаемост.

Разглеждане на предприемачеството като основна отличителна черта на предприемачеството

С нарастване на търговския характер на общественото стопанство и особено при преходи към промишлено производство .Главната сфера на приложение на предприемачеството остават отраслите на материалното производство.При това положение ,условие за предприемачески успех става на рационална комбинация между факторите на производство , а и е както е била до тогава –търсенето на привлекателни пазари .По-сложната дейност предизвиква усложнения в предприемачеството и води до нейното децентрализиране .По този начин предприемаческата функция престава да бъде монопол на собственика .Този втори подход е свързан с Йозиф Шумпетер той представя предприемача като революционна личност в икономиката .Според него предприемача създава нещо което е ново и неизвестно на потребителите ,внедрява нов непознат метод на производство ,усвоява нов пазар ,открива нови суровини и източници и преструктурира .

Третият подход е насочин към личностни качества на предприемача на способността му да реагира на измененията в икономическата и обществената ситуация на наличието на управленски способности и самостоятелност на вземане на решенията .

Четвъртият подход е съвременния етап в развитието на предприемачеството и предприемаческите функции .Тук предприемачеството се разглежда като социално-психологически феномен и по-малко като икономически свързваме го с Питър Дракър .Разглежда предприемачеството като възможност за експлоатиране на стопанската дейност в рамките на новите МСП.

Предприемачеството е особен вид икономическа активност към извличане на печалба и базирана на самостоятелна инициатива ,отговорности и иновативна предприемаческа идея.

За основна характеристика на предприемачеството и предприемаческата дейност се счита наличието на иновационен момент ,може да бъде свързан с производство на нещо ново или с основаване на ново предприятие или с внедряване на нови методи в организиране на производството в управление на качеството и др. Няма специални изисквания за „новото „ажна е печалбата .

Основна среда за процеса на предприемачеството и основен източник на предприемачески кадри е сектора на МСП.Той играе важна роля в страните с висок предприемачески потенциал и се разглежда ,като основен ресурс влияещ на характера на темпа на икономическо развитие .В състава на този ресурс се включват следните елементи :

1)Предприемаче ,които не са собственици на фирми ,които не притежават бизнеса ,а само управляват хората

2)Към тази група се включват предприемаческа инфраструктура ,обхваща банки ,борси ,консултантски фирми ,университети ,бизнес инкубатори ,бизнес центрове

3)предприемаческа етика ,култура ,дух на обществото .

T2 Обща характеристика на МСП

Съществуват различни подходи за разграничаване на на предприятията по отделни размери и групи .Като най-широко се използват количествените ,качествените и комбинираните подходи .

Количествените подходи за опрезеляне на МСП използват лесно достъпни за анализ критерии като : (бр.заети ,бем продажби –оборот,балансова стойност на активите).Основното им предимство е удобството при тяхното използване ,еднозначността на показателите и достъпността им до всички заинтересувани

Качествените подходи за разграничаване на МСП имат следните характерни черти :

-относително неголям бр.произвеждани продукти и използвани технологии

-ограничени ресурси и мощности

-слаборазвити системи на управление ,административни процедури и технологии,необходими за оценка и контрол на дейността .

-несистемност на мениджмънта и формално отношение към обучаващи и тренировачни програми

-висшите управлински длъжности и основен пакет акции са притежание на основателите или техни роднини.

Др.Качествен подход за разглеждане на предприемачеството е според основния характер на усъществуване и развитие .При него дейността на малките фирми се различава от големите предприятия по следните характеристики :

-Управление (при малките е лично ,но по някога се допускат консултации с външни експерти ; при големите –се осъществява от голям екип специалисти на база на изградена функционална организация и консултантска структура)

-Персонал (при малките –съществуват лични взаимоотношения между ръководител и подчинени и това се отъждествява с едноголяма семейство .Няма провсъюзи и вътрешно работнически органи ;голимите-е налице строга йерархия на отношенията на съпричастност ,силни провсъюзи и вътрешни работнически органи)

-Финанси (малките-са средоточени със семейни средства ;големите –банки и акционери)

В настоящия момент в страните от ЕС ,Япония,САЩ и др. развити държави съществува натрупаният опит на национално и регионално ниво за различни аспекти и проблеми свързани с развитието на МСБ.Изградено е едно обобщено мнение ,какво представлява малкият бизнес .В повечето страни при разграничаването на предприятията по отделни размири и гр.се взимат в предвид отрасловата структура на предприятието .В ЕС националните програми на страните членки в рабатата на Европейската инвестиционна банка се прилагат различни критерии за определяне на МСП.Последната поправка е направена през 2005г.Според приетите промени МСП трябва да оговорят на следните критерии :численост на персонала ,балансова стойност на активите ,годишен оборот , микроклимат

Численост на персонала

Годишен оборот

Балансова с-т на А

до 10 човека -малки

до 2 мил.EUR

до 2 мил.EUR

до 50 човека -малки

до 10 мил.EUR

до 10 мил.EUR

до 250 човека -средни

до 50 мил.EUR

до 43 мил.EUR

В България разделението на предприятията по групи е решено със Закона за МСП .Приет през 1990г.,последната поправка е от 2006г. и е свързано с приемането на страната ни в ЕС .

Численост на персонала

Годишен оборот

Балансова с-т на А

до 10 ч. -малки (микро)

до 3 900 000 лв.

до 3 900 000 лв.

до 50 ч. -малки

до 19 500 000 лв.

до 19 500 000 лв.

до 250 ч. -средни

до 97 500 000 лв.

до 97 500 000 лв.

